

vár. Ha figyelembe vesszük is a belföldi ipar időközi fejlődését, mindenesetre a válság komoly tünete a vámjövedék bevételeinek ez a kereken 20 százalékos csökkenése.

Ezzel szemben az egyenesadók bevétele 15.8 millió pengős emelkedést mutat. Igaz ugyan az, hogy ez a 15.8 millió pengős emelkedés csak azáltal volt elérhető, hogy az időközben bevezetett különadó jövedelme a benyújtott költségvetésben 20 millió pengővel szerepel. Enélkül az egyenes adók is 4.2 millió pengős visszaesést mutattak volna a költségvetésben.

És éppen ez a körülmény mutatja pénzügyi politikánk hibáit. Amikor a forgalomnak, a fogyasztásnak 10—24 százalékos visszaesésére számít a pénzügyminiszter, a jövedelmek és a keresetek természetesen ugyanebben az arányban csökkennek. Viszont az ezeket az adóforrásokat terhelő egyenes adókat növelni kell mindenáron és ha e bevételek másképpen nem szaporíthatók, be kell vezetni egy 20 millió pengős új egyenes adót. Csak mellékesen jegyezzük meg itt azt, hogy a túlnyomórészt az alkalmazotti kereseteket terhelő különadó azonos összegű a társulati adóval, a jövedelem- és vagyonadónak az egyharmadát, a földadónak pedig a kétharmadát éri el.

És ha a pénzügyminiszter a maga expozéjában az általános gazdasági kérdések helyett csaknem kizárólag az adótechnika kérdésével foglalkozott, az állami bevételeknek ezeknek a hibáival alaposabban kellett volna törődnie. Eliminálni kellett volna a költségvetésből azt a közgazdasági lehetetlenséget, hogy a forgalom és a fogyasztás csökkenésével egyidejűleg növelje az egyenes adók terheit.

A pénzügyminiszteri expozé után a remények teljesülését egy évvel el kell halasztani. Ismét egy esztendőig kell várunk azoknak a követelményeknek a teljesítésére, amelyekre esztendőik óta hiába vár a magyar közgazdaság: az adóterhek elviselhető mértékre való leszállítására és azok helyesebb elosztására.

## PÉNZÜGYI JOGALKOTÁS

**A rendkívüli ideiglenes házadómentesség feltételeinek módosítása.** A rendkívüli ideiglenes házadómentességekről szóló 1929. évi XXIX. t.-c. 4. §-a az épületeknél lényegesebb költséggel végzett átalakítások útján

elért jövedelemtöbbletre az átalakítás és a befektetett tőke mérvéhez képest legfeljebb 30 évig terjedő házadómentességet biztosított azzal, hogy a házadómentesség időtartamának és mértékének feltételeit a pénzügyminiszter rendelettel állapítja meg.

Az ezen törvényes rendelkezés végrehajtása tárgyában 85.000/1929. szám alatt kiadott pénzügyminiszteri utasítás a kedvezmények körét annyira szűkre és a feltételeket annyira szigorúan szabta meg, hogy a feltételek enyhítése vált szükségessé.

A pénzügyminisztérium 1931. évi 35.000/VII. a. számú rendeletében (közzététetett a Budapesti Közlöny 1931. évi március hó 29-én megjelent 72. számában) az alaputasítás vonatkozó rendelkezéseinek hatályon kívül helyezésével a kedvezmények igénybevételének feltételeit enyhítette. Ezen újabb szabályozás szerint rendkívüli ideiglenes házadómentességre jogalapot szolgáló átalakításnak tekintendő minden olyan átalakítás:

1. amellyel állandóan adómentes gazdasági épületek, raktárak, gyárak, stb. adóköteles lakássá, üzlethe-lyiséggé vagy üzleti irodává alakíttatnak át,

2. amely bármely más épületet egészségügyi és egyéb szempontból jobbá teszi (modernizálja). Ezen utóbbi pont keretében részletesen fel vannak sorolva a modernizálás fogalma alá eső átalakítások és munkák.

Az átalakítások az adómentességre abban az esetben szolgálhatnak jogalapot, ha az átalakítási költségek az 1. pont alá tartozó épületeknél az épület belső köbmértékéhez viszonyítva köbméterenként 5 pengő, a 2. pont alá tartozó épületeknél pedig az 1931. évi házadóalaphoz 30%-át elérik. Az épület rendes karbantartása céljából szükséges átalakítások csak akkor vétetnek figyelembe, ha azok a házadómentességre jogalapot szolgáló átalakítással kapcsolatosak és ezzel egyidejűleg végeztetnek. A háztulajdonos lakásában létesített fény-üzési célokat szolgáló átalakítások ugyancsak nem szolgálhatnak alapot a házadómentességre.

A rendkívüli, a községi pótadóra és betegápolási pótadóra is kiterjedő házadómentesség időtartama a munkálatok költségeihez viszonyítva változik, és pedig:

1. az ezidőszertől állandóan adómentes épületeknél (1. pont) az egy köbméterre eső minden teljes pengő után félév, de legfeljebb 15 év,

2. minden más épületnél a mentesség addig tart, amíg a mentes jövedelemtöbblet után járó házadó, községi pótadó és betegápolási pótadó együttes összege az átalakítási költségek tőkeösszegének 60%-át el nem éri.

Jogában áll azonban az adózónak ezen kedvezmény helyett azt igényelni, hogy az átalakítási költségek 10%-a öt éven át évenként adójából levonassék. A kedvezmény ezen módjának választása esetén az adókedvezmény tartama öt évnél hosszabb nem lehet.

Aki a kedvezményt igénybe akarja venni, erre vonatkozó igényét megfelelően igazolva 8 nappal az átalakítási munkálatok megkezdése előtt, Budapesten a kerületi előljáróságnál, más városokban a városi tanácsnál, községekben pedig a községi előljáróságnál köteles bejelenteni.

Az átalakítási munkálatok befejezését legkésőbb 30 nap alatt ugyanezen hatóságnál írásban kell bejelenteni és az átalakítási költségeket eredeti számlákkal igazolni.

## PÉNZÜGYI JOGGYAKORLAT

A társulati adókules megállapítása szempontjából a saját tőkéhez számít az új részvényekért évközben befizetett összeg. (Közigazgatási Bíróság 15.072/1930. P. szám.) A részvénytársaság az 1926. évi október hó 27-én új részvényeket bocsátott ki, amelyeknek osztalékjogosultsága csak az 1927. évi január hó 1-én kezdődött. Az intézet az új részvényekért befizetett 83.000 P után az év végéig járó kamatkártalanítás fejében 10,519.200 papírkoronát vagyis 841 P 54 fillért fizetett ki az új részvényeseknek.

Panaszos sérelmesnek tartja, hogy ezt a rendes betétkamatnak megfelelő kamatterítést a mérlegszerű nyereséghez hozzáadták és megadóztatták, ellenben új részvényekért befizetett 83.000 P-t az adókules megállapítása során nem számították hozzá a saját tőkéjéhez, minek következtében 2214 P adóalap után 18% kules alkalmazásával állapították meg a társulati adót.

A bíróság panaszosnak a kamatok megadóztatása miatt emelt kifogását alaptalannak, ellenben a saját tőke összegének megállapítása és a 18% adókules alkalmazása miatt emelt kifogást alaposnak találta. Ugyanis a társulati adóról szóló hivatalos összeállítás 13. §-ának 12. pontjában foglalt rendelkezésnél fogva a részvények után kifizetett kamatot a mérlegszerű nyereséghez hozzá kellett adni. Ennek törvényessége nem vitatható. De éppen ez a rendelkezés jogalapot szolgáltat arra, hogy az új részvényekért évközben befizetett és a saját tőkéhez csatolt összeget, amely az évközben egy részében már dolgozott és az adóalapot is gyarapította, az adókules megállapítása során — saját tőke gya-